

IT-Landschap Notariaat 2026

Van Historische Systemen
naar een Modulaire,
AI-Gedreven Architectuur
(Best-of-Breed)

Analyse & Strategie

Colofon

Titel: IT-Landschap Notariaat 2026, Analyse & Strategie
Auteur: Thijs Fiselier
Uitgave: aiNotaris (onderdeel van Third Rule B.V.)
KvK-nummer: 93847696
Datum van publicatie: Juni 2026
Website: www.ainotaris.eu
E-mail auteur: thijs@ainotaris.eu
E-mail algemeen: info@ainotaris.eu

Auteursrecht / Copyright

© 2026 Third Rule B.V. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Verantwoording inzet AI

Bij de totstandkoming van dit document is gebruikgemaakt van generatieve AI ter ondersteuning van de tekstuele structurering. Geheel in lijn met onze visie op artificiële intelligentie in de juridische sector, heeft de auteur hierbij te allen tijde de inhoudelijke regie, controle en eindredactie behouden (Human-in-the-Loop).

Disclaimer

Dit document is uitsluitend opgesteld voor informatieve, commerciële en strategische doeleinden en is bedoeld om de notariële sector inzicht te geven in actuele technologische ontwikkelingen en IT-architecturen. Hoewel de inhoud met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is samengesteld, vormt dit document uitdrukkelijk geen bindend juridisch, tuchtrechtelijk of technisch advies.

De implementatie van nieuwe software, cloud-infrastructuur en kunstmatige intelligentie (AI) is te allen tijde maatwerk. De in dit document gepresenteerde concepten, oplossingsrichtingen en de 'Best-of-Breed'-architectuur dienen door het individuele notariële kantoor te worden getoetst aan de eigen operationele realiteit en de actuele wet- en regelgeving. Dit omvat onder meer de Wet op het notarisambt (Wna), de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de (Europese) AI Act en de geldende richtlijnen van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), zoals de Gedragscode Informatiebeveiliging Notariaat en de KNB AI-Weegschaal.

De absolute eindverantwoordelijkheid voor de informatiebeveiliging, het waarborgen van het notarieel beroepsgeheim, de wilscontrole en de vereiste menselijke regie bij de inzet van AI (*de 'Human-in-the-Loop'*) rust te allen tijde bij de individuele, beëdigde notaris. Wij adviseren maatschappijen om ingrijpende strategische IT-keuzes zorgvuldig intern af te wegen. Stem dit waar nodig af met uw eigen onafhankelijke IT- of compliance-adviseur(s).

Thijs Fiselier, aiNotaris, juni 2026

Management Samenvatting

Het Nederlandse notariaat kampt met een structurele en aanhoudende werkdruk, verergerd door personeelstekorten en vergrijzing. De traditionele reflex om deze druk op te lossen door meer personeel aan te nemen, leidt tot een onhoudbare concurrentiestrijd op de arbeidsmarkt. Een kritische blik op de onderliggende IT-architectuur, die vaak de daadwerkelijke oorzaak van de inefficiëntie is, blijft opvallend vaak achterwege.

De Beperkingen van de Huidige IT en "Fake Cloud": De sector steunt al decennia op gesloten softwaresystemen die primair zijn ontworpen als reactieve, lineaire archiefsystemen voor klantdossiers (Systems of Record).

- **Geen fundamentele innovatie:** Een simpele migratie van de IT-omgeving naar de cloud verandert de passieve, lineaire aard van deze software niet. Het dichten van een IT-achterstand is niet hetzelfde als innoveren.
- **Vendor Lock-in:** Softwareleveranciers en IT-beheerders hebben bedrijfseconomische belangen om kantoren binnen hun eigen 'alles-in-één'-silo's en zware infrastructuur te houden. Dit remt de innovatiekracht van het kantoor aanzienlijk.

De AI-Realiteit: Binnen de notariële context is het cruciaal om het marketinggeruis rond AI te filteren. De whitepaper definieert vijf niveaus van AI-volwassenheid:

- Volledig autonome AI (Niveau 5) is wettelijk en tuchtrechtelijk uitgesloten, omdat een algoritme geen *Belehrungspflicht* of wilscontrole kan uitvoeren.
- Veel huidige integraties blijven steken op Niveau 2 of 3 (reactieve AI-knoppen), waarbij de AI beperkt wordt door de starre architectuur van het softwaresysteem.
- **De norm is Niveau 4 (Orkestrerende AI):** Dit is proactieve AI die processen zelfstandig aanstuurt, maar waarbij essentiële handelingen altijd expliciet door de notaris worden goedgekeurd (*Human-In-The-Loop*). Om Niveau 4 te bereiken, mag metadata niet door bestaande systemen of software worden gegijzeld.

Veiligheid, Compliance en de Rol van de Keten: Innovatie mag de strenge Wna- en AVG-eisen nooit in gevaar brengen.

- **Data-Schild:** Externe Niveau 4 AI kan veilig worden ingezet via lokale pseudonimisering (het 'Data-Schild'), waarbij gevoelige persoonsgegevens de eigen IT-muren nooit verlaten.
- **Druk vanuit de keten:** De KNB en ketenpartners dwingen de markt richting open API-standaarden.
- **Identiteitsvertrouwen:** Authenticatie verschuift van de veiligheid van het afgesloten softwarepakket naar het persoonlijke digitale beroepscertificaat van de notaris. Dit legitimeert onafhankelijke AI-systemen en maakt de restrictieve tussenlaag van traditionele software overbodig.

Strategische Oplossing: De whitepaper adviseert besturen en notaris-ondernemers om de regie terug te pakken door de 'Best-of-Breed'-strategie toe te passen en de 'alles-in-één'-gedachte los te laten.

- **Eigen brondata (Source of Truth):** Door een moderne cloud-omgeving (zoals Microsoft SharePoint) als leidende bron van waarheid in te richten, worden kantoren onafhankelijk van specifieke traditionele softwareleveranciers.
- **De nieuwe rol van traditionele software:** De traditionele software terugbrengen naar de rol waarin het excelleert: het veilige digitale archiefsysteem voor klantdossiers aan het einde van het proces.
- **Rendement (ROI):** Een modulaire architectuur elimineert de foutgevoelige copy-paste-cultuur, verlaagt de administratieve druk en maakt op termijn kostbare lokale (Citrix) infrastructuur overbodig.
- **Aantrekkelijk werkgeverschap:** Het moderniseren van het IT-fundament transformeert IT van een kostenpost naar een cruciaal strategisch HR-instrument, essentieel om nieuw talent te binden en het huidige personeel te behouden.

Inhoudsopgave

Management Samenvatting	2
Inhoudsopgave	4
De Noodzaak voor Fundamentele Innovatie	6
H1. De Historische IT-Architectuur	9
1.1 De Citrix-Muur en Virtuele Omgevingen	10
H2. De Cloud in Perspectief	12
2.1 De SaaS-kamer in het Huis van de Leverancier	13
2.2 De Architectonische Realiteit	13
H3. Samenwerking en Belangen in de IT-Keten	15
3.1 De Strategie van de Softwareleverancier	15
3.2 De Focus van de IT-Beheerder (MSP)	15
H4. De Vijf Niveaus van AI-Volwassenheid	17
H5. Etiketten, Barcodes en Afhankelijkheid	20
5.1 Etiket vs. Barcode	20
5.2 Third-Party Risico's en de Grens van Lineaire Architectuur	21
H6. Veiligheid en Compliance via de Paraplu-Architectuur	23
6.1 Het Data-Schild en Lokale Pseudonimisering	23
H7. De KNB als Katalysator	25
7.1 De Aanjager van API-standaarden	26
7.2 Verschuiving naar 'Identiteits-Vertrouwen'	26
7.3 Het afdwingen van de 'Human-in-the-Loop'	26
7.4 Onafhankelijkheid en het gevaar van Lock-In	27
H8. De Rol van de Ketenpartners	29
8.1 Sectorbrede API-Hubs en Open Standaarden	29
8.2 Directe integratie met Microsoft	30
8.3 Actieve samenwerking met Cloud-Native 'Challengers'	30
8.4 De Identiteit naar de Notaris (in plaats van de software)	31
H9. Best-of-Breed en de Financiële Impact	33
9.1 De 'Source of Truth'	33
9.2 De Nieuwe Rol voor het Vertrouwde Systeem	33
9.3 Operationele en Financiële ROI	33
Conclusie: Regie, Visie en Strategie	35
Vijf Strategische Overwegingen	37
Tien Vragen voor het gesprek met uw Leverancier	40
Over aiNotaris	44

Inleiding

Door aInotar is www.aInotar.is.eu

"Ons vak bestaat over tien jaar niet meer; we hebben ons vak in de uitverkoop gezet."

De Noodzaak voor Fundamentele Innovatie

De aanhoudende werkdruk in het Nederlandse notariaat wordt niet uitsluitend veroorzaakt door een krappe arbeidsmarkt. Op de arbeidsmarkt voor het notariaat staan, zoals bekend, alle signalen op rood. Vergrijzing, uitstroom van gekwalificeerd personeel naar andere sectoren en uitval om gezondheidsredenen zijn slechts enkele factoren. Dit zorgt ervoor dat het notariaat zichzelf op een kruispunt heeft gemanoeuvreerd dat om strategische keuzes vraagt. Zoals een notaris onlangs treffend verwoordde: *"Ons vak, zoals we dat vandaag de dag kennen, bestaat over tien jaar niet meer; we hebben ons vak in de uitverkoop gezet."* Een harde, maar reële constatering.

Dagelijks observeren we de dynamiek op de werkvloer van notariskantoren, van grote Zuidas-kantoren tot de vertrouwde notarispraktijk in de periferie. Wat we zien is een sector die topprestaties levert: in 2025 werden ruim twee miljoen aktes gepasseerd, een historisch record. Maar deze prestatie kent een zware keerzijde voor de organisatie en haar medewerkers: de werkdruk zorgt ervoor dat het notariaat piept en kraakt.

Moderne notaris-ondernemers, opvallend vaak vrouwelijke notaris-ondernemers, staan op en geven een noodzakelijk tegengeluid. Zij maken bewuste keuzes voor een betere werk-privébalans en bevorderen bijvoorbeeld actief de vierdaagse werkweek in plaats van de traditionele fulltime norm. Er wordt ervoor gekozen om de openingstijden aan te passen en te beperken. Zij tonen oog voor het welzijn van hun medewerkers en zijn niet gedreven door winstmaximalisatie ten koste van alles. Hoewel dit de medewerkers absoluut ten goede komt, heeft 'de deur dichtdoen' natuurlijk wel directe bedrijfseconomische gevolgen voor het notariskantoor.

Ondertussen blijft het merendeel van de kantoren naarstig op zoek naar nieuw personeel om de stroom aan werk het hoofd te bieden. De aloude reflex om meer werk op te vangen door simpelweg meer mensen aan te nemen, resulteert in een *rat-race to the bottom*. Men neemt het werk wel aan, maar kan het feitelijk organisatorisch niet aan. De *war-for-talent* forceert kantoren om hogere salarissen te betalen en aangepaste secundaire arbeidsvoorwaarden te bieden. Grote onderlinge salarisverschillen en voorwaarden kunnen ontevredenheid bij de huidige medewerkers veroorzaken. Laat staan dat het kantoor überhaupt in de positie is om de concurrentie aan te gaan.

Opvallend vaak blijft een kritische, holistische blik op de onderliggende IT-architectuur en de inrichting van de bedrijfsprocessen achterwege. Men blijft doen wat men altijd al deed, vaak ingegeven door begrijpelijke argumenten als: 'het kan technisch niet', 'het is niet veilig genoeg' of 'IT moet volledig worden overgelaten aan externe specialisten'. Gezien de huidige complexe IT-infrastructuur in veel kantoren zijn deze zorgen volkomen legitiem.

Toch is het tijd om het IT-fundament op een constructieve manier tegen het licht te houden, om te zien waar de werkelijke ruimte voor innovatie ligt.

Hoofdstuk 1

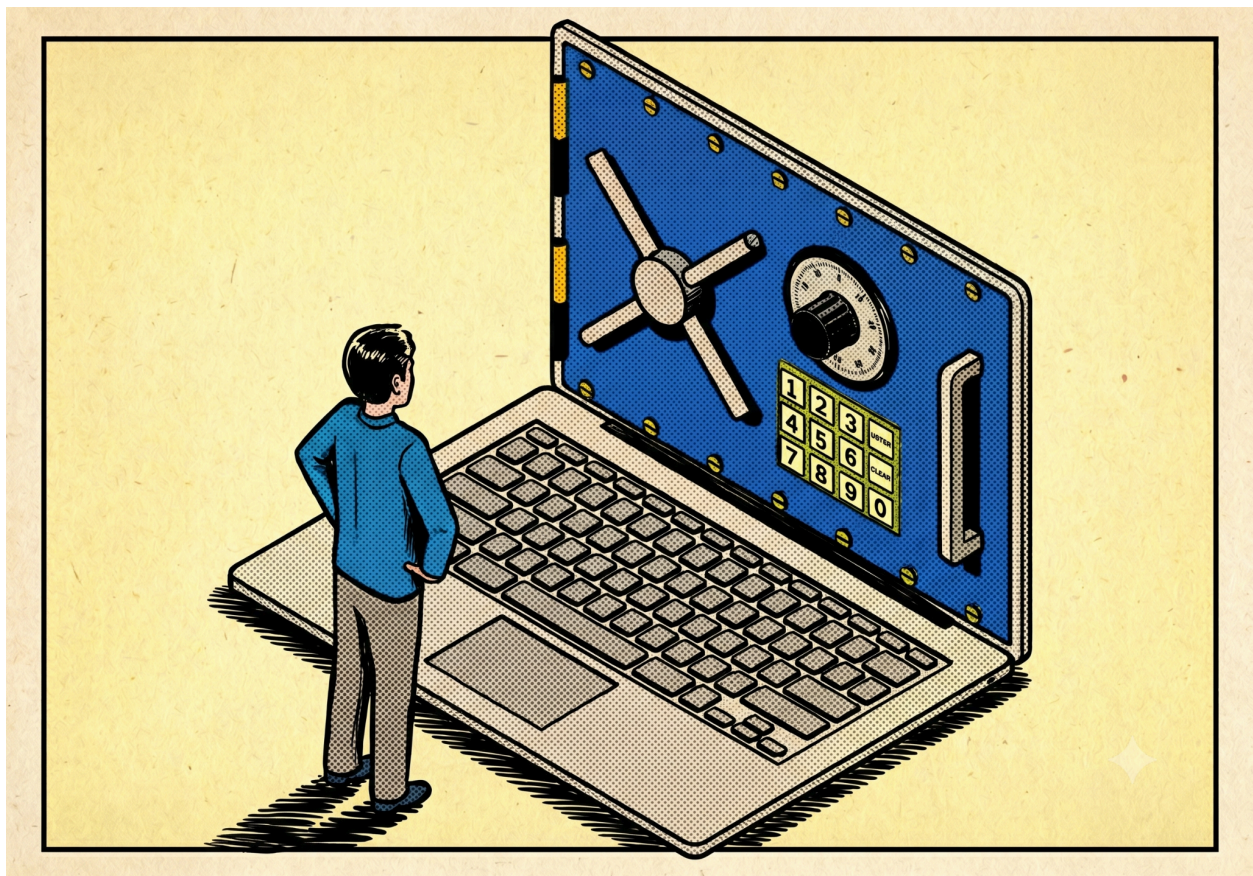
Door afdelings www.aandaris.eu

*Men bedient de computer op afstand met de muis
en het toetsenbord als afstandbediening*

H1. De Historische IT-Architectuur

De notariële softwaremarkt wordt al decennialang gefaciliteerd door een select aantal vertrouwde en gerenommeerde softwareleveranciers. Sommige kantoren werken al sinds de jaren negentig succesvol samen met deze aanbieders. Deze softwaresystemen zijn uitgegroeid tot de onmisbare, operationele ruggengraat van het notariskantoor en hebben de sector jarenlang uitstekend gediend.

Van oorsprong is deze generatie software ontworpen met één primair, cruciaal doel: het bieden van een onveranderlijke, gestructureerde en uiterst veilige digitale archiefkast die feilloos aan alle notariële en wettelijke eisen voldoet. Technisch gezien spreken we hier over *Systems of Record*. De software is in de basis reactief en passief: het systeem functioneert als een veilige kluis die wacht tot een medewerker inlogt, een nieuw dossier opent, specifieke data invoert en documenten opslaat. Het is vooral een lineair proces.

1.1 De Citrix-Muur en Virtuele Omgevingen

Om de strenge notariële geheimhoudingsplicht (Wna) en databeveiliging te waarborgen, draait deze notariële software op veel kantoren in zwaar beveiligde, afgeschermdede virtuele omgevingen (zoals Citrix of Remote Desktop). Dit concept heeft jarenlang gezorgd voor een uiterst veilige werkomgeving. De server met de data staat veilig lokaal op kantoor of in een streng beveiligd datacenter van de IT-beheerder. Wat de notariële medewerker op zijn of haar scherm ziet, is feitelijk een beveiligde videoverbinding met die centrale server; men bedient de server op afstand met de muis en het toetsenbord als afstandbediening.

Sinds het begin van deze eeuw heeft de technologie zich echter in een razend tempo ontwikkeld. Cloud-native architectuur, naadloze data-uitwisseling via open API's en proactieve kunstmatige intelligentie (AI) vereisen dat systemen open en flexibel met elkaar kunnen communiceren. Het inpassen van moderne AI-architectuur en AI-orchestratie binnen de veiligheidsmuren van traditionele virtuele omgevingen (Citrix) blijkt in de praktijk lastig te verenigen.

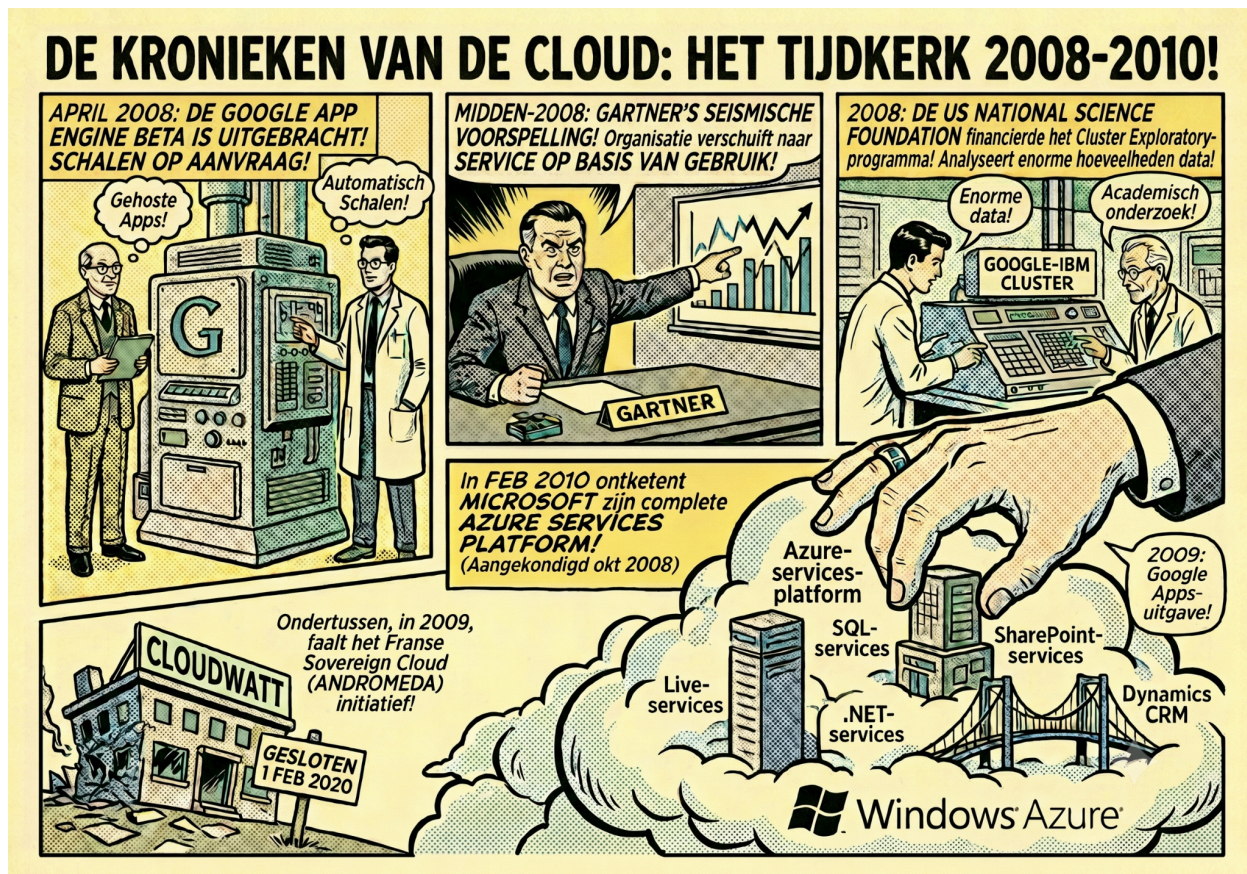
Hoofdstuk 2

Door aiNotaris www.ainotaris.eu

Het is primair het dichten van een historische IT-achterstand

H2. De Cloud in Perspectief

Onder toenemende druk van KNB-ketenpartners (zoals het Kadaster en de KVK) en de duidelijke behoefte van kantoren om AI in te zetten, komt de migratie naar cloud-oplossingen in het notariaat voorzichtig tot een lichte stroomversnelling. Deze beweging wordt door traditionele softwareleveranciers in de markt vaak verkocht als een grensverleggende innovatie. De harde realiteit is echter dat de brede zakelijke buitenwereld deze transitie naar de cloud al in 2008 in gang heeft gezet.

Voor het notariaat is deze technologische inhaalslag absoluut noodzakelijk, maar het brengt ook een belangrijk onbesproken inzicht met zich mee. De verlate stap "naar de cloud" staat vandaag de dag namelijk niet meer gelijk aan fundamentele innovatie of data-soevereiniteit; het is primair het dichten van een historische IT-achterstand.

2.1 De SaaS-kamer in het Huis van de Leverancier

Wanneer kantoren de overstap maken naar de cloud-versie van hun vertrouwde pakket, migreren zij van een lokale server naar een zogenaamde SaaS-omgeving (Software as a Service) die wordt beheerd door de softwareleverancier. U huurt dan als het ware een afgeschermd kamer, maar wel in het huis van de softwareleverancier.

Het operationele proces verandert weliswaar (u logt nu in via een webbrowser in plaats van via Citrix), maar de afhankelijkheid blijft. Juridisch gezien blijft het notariskantoor de onbetwiste eigenaar van de data. Operationeel gezien is het kantoor voor het ontsluiten en koppelen van die data echter sterker afhankelijk geworden van de bereidwilligheid en de innovatie-roadmaps van de softwareleverancier.

2.2 De Architectonische Realiteit

Daarnaast is de architectonische realiteit dat de IT-migratie van een bestaand softwaresysteem naar een cloud-server de fundamentele, reactieve aard van die software niet wijzigt. De databasestructuur blijft overwegend lineair. Om geavanceerde, proactieve AI-modellen (die zelfstandig processen orkestreren) optimaal te laten presteren, is een 'AI-first'-architectuur nodig. Het verplaatsen van de software naar de cloud is een broodnodige moderniseringsslag, maar op zichzelf ontsluit het nog niet de proactieve intelligentie die het notariaat nodig heeft.

Hoofdstuk 3

Door eNotaris www.enotaris.eu

*Voor het notariskantoor betekent dit dat het
innovatietempo direct wordt begrensd*

H3. Samenwerking en Belangen in de IT-Keten

De snelheid waarmee een notariskantoor kan innoveren hangt nauw samen met de strategische samenwerking binnen de eigen IT-keten. Een kantoor werkt doorgaans samen met twee belangrijke externe spelers: de softwareleverancier en de IT-beheerder (Managed Service Provider, afgekort: MSP). Beiden handelen vanuit uiterst valide bedrijfseconomische belangen.

3.1 De Strategie van de Softwareleverancier

Over het algemeen beschikken de softwareleveranciers over API's (API's zijn beveiligde bruggen waarmee data uitgewisseld kan worden en die het mogelijk maken dat softwarepakketten met elkaar kunnen communiceren) en integratiemogelijkheden. De mate waarin zij deze ontsluiten voor externe onafhankelijke AI-platformen en softwareleveranciers vergt echter een strategische afweging. De traditionele softwareleveranciers bieden notariskantoren logischerwijs graag een complete 'alles-in-één'-omgeving aan. Vanuit dit perspectief is het verstandiger om innovaties primair, zoals AI, *binnen* de eigen muren te ontwikkelen. Voor het notariskantoor betekent dit dat het innovatietempo direct wordt begrensd door de ontwikkelcapaciteit en de bereidheid van die specifieke softwareleverancier.

3.2 De Focus van de IT-Beheerder (MSP)

Daarnaast onderhoudt het notariaat een waardevolle relatie met Managed Service Providers (IT-beheerders), vaak aangedragen door de softwareleverancier. Zij dragen de zware verantwoordelijkheid voor bedrijfscontinuïteit, netwerkbeveiliging en compliance-richtlijnen. Hun verdienmodel en expertise zijn van oudsher sterk verweven met het inrichten en beheren van infrastructuur op locatie: servers, firewalls en geavanceerde werkplekbeveiliging. Daarnaast verzorgen zij de inrichting en onderhouden zij de verbinding met de traditionele softwareleverancier.

Wanneer de markt beweegt naar cloud-native AI-applicaties die rechtstreeks vanuit de browser opereren (zonder behoefte aan zware Remote Desktop-omgevingen of API-tunnels), neemt de noodzaak voor die zware lokale infrastructuur af. IT-beheerders adviseren logischerwijs oplossingen die zij zelf kunnen beheren en waarvan zij de veiligheid kunnen garanderen. Dit verklaart waarom IT-beheerders soms terughoudend reageren wanneer een kantoor direct met onafhankelijke AI-systemen aan de slag wil en liever stuurt op de vertrouwde roadmap van de softwareleveranciers.

Hoofdstuk 4

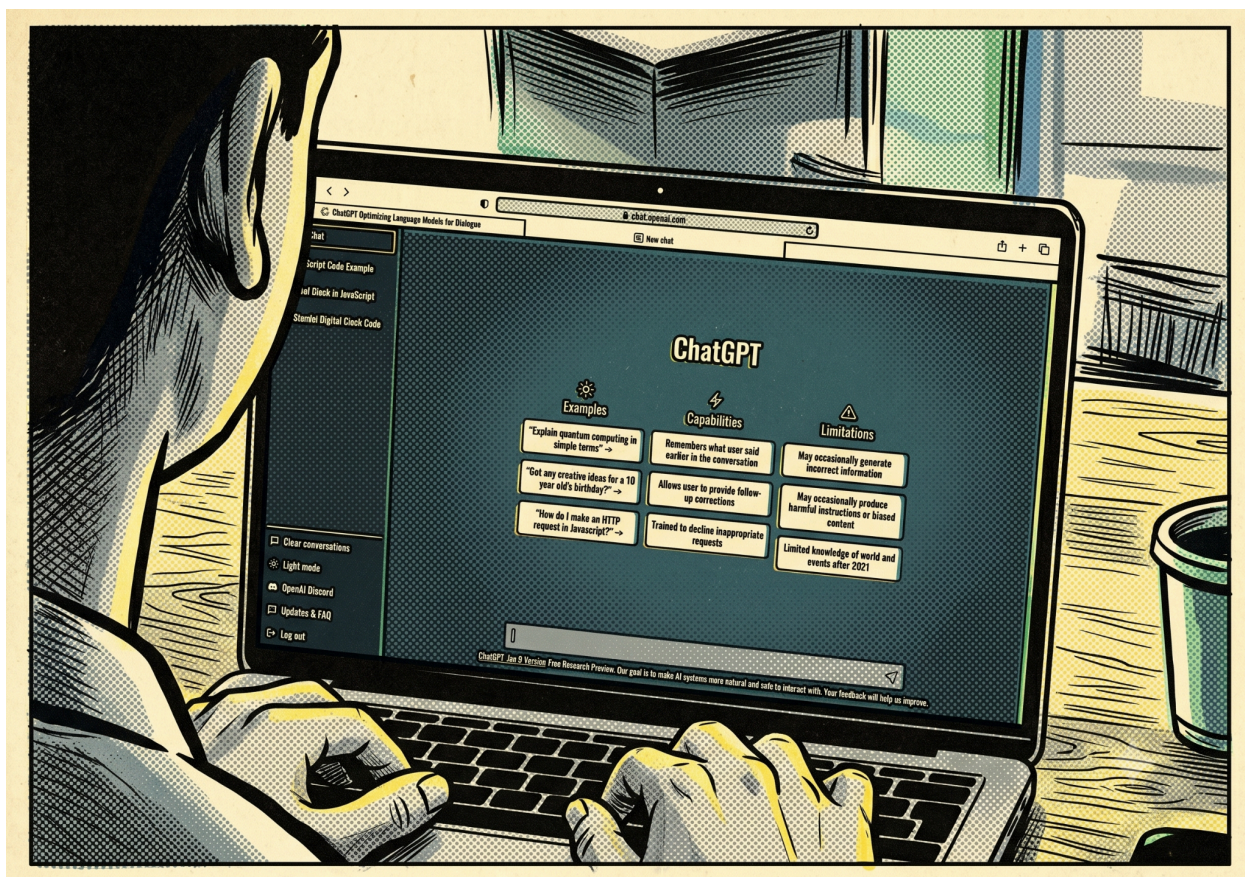
Door eNotaris www.enotaris.eu

*Voor de notariële praktijk is de realiteit glashelder:
dit is wettelijk en tuchtrechtelijk uitgesloten*

H4. De Vijf Niveaus van AI-Volwassenheid

Elke softwareleverancier claimt momenteel "AI-gedreven" te zijn. Om de marketing van de realiteit te onderscheiden, is de inzet van AI binnen het notariaat objectief in te delen in vijf niveaus:

Niveau 1: Generieke AI (De Publieke Chatbot)

Denk aan de publieke (en ook betaalde) versies van ChatGPT, Gemini en Perplexity. Handig om een tekstje te redigeren, maar totaal ongeschikt voor cliëntendossiers. Het ontbeert de notariële context en er is geen dataschild, wat forse Wna- en AVG-risico's met zich meebrengt. Het gebruik hiervan voor klantendossiers is tuchtrechtelijk gezien onverantwoord.

Niveau 2: Taakgerichte AI (De 'Thin Wrapper')

Dit zijn geïsoleerde, losstaande AI-functies, vaak herkenbaar aan een 'slimme knop' in de software. De AI voert één afgebakende taak uit (zoals het vertalen of samenvatten van een tekst). Het proces stopt daarna direct; de medewerker vormt zelf de noodzakelijke lijm door de resultaten handmatig te controleren en te verwerken, bijvoorbeeld door de uitkomsten over te typen of op te slaan. Omdat de AI geen diepe toegang tot het achterliggende dossier heeft, ontbreekt de context; de kans op aannames en 'hallucinaties' is aanzienlijk, waardoor de medewerker correcties moet doorvoeren.

Niveau 3: Geïntegreerde AI (De 'Thick Wrapper')

Hier is de AI ingebouwd in het gesloten systeem van de softwareleverancier. Met een druk op de knop kan het systeem specifieke data uit een brondocument ophalen en automatisch in de juiste velden plaatsen. Hoewel dit handmatig overtypen voorkomt en sterk leunt op de afgekaderde dossiercontext, blijft het systeem lineair en *reactief*. De AI voert niets uit totdat de medewerker de handeling initieert. Niveau 2 of niveau 3 AI is het lastigst om te herkennen; de marketing doet hier zijn werk.

Niveau 4: Orkestrerende AI (Met Continue HITL)

Dit is operationeel gezien het hoogste niveau voor het Nederlandse notariaat: proactieve AI, gebaseerd op 'Agentic AI' (zoals het aiNotaris-platform). U kunt dit niveau het beste vergelijken met een filharmonisch orkest. De AI-orkestrator is de dirigent die niet op een commando wacht, maar zelfstandig in actie komt op basis van een trigger (zoals een binnenkomend dossier). De dirigent stemt gespecialiseerde sub-agents (de 'muzikanten') feilloos op elkaar af: de één controleert de registers, de ander analyseert de clausules en een derde bereidt de concept-akte voor. Cruciaal hierbij is de *Human-In-The-Loop* (HITL): de AI voert definitieve (of essentiële tussentijdse) handelingen pas uit ná expliciete goedkeuring van de notaris.

Niveau 5: Volledig Autonome AI (De Utopie)

Dit hypothetische eindstadium betreft AI die volledig autonoom beslissingen neemt en akten passeert zonder menselijke tussenkomst. Voor de notariële praktijk is de realiteit glashelder: dit is wettelijk en tuchtrechtelijk uitgesloten. Een algoritme bezit geen *Belehrungspflicht* en kan geen wilscontrole uitvoeren. Niveau 4 blijft daarmee het hoogst haalbare en meest efficiënte fundament.

Hoofdstuk 5

Door aiNotaris www.ainotaris.eu

*Het systeem dwingt de AI feitelijk om zich te
gedragen als een reactief hulpje*

H5. Etiketten, Barcodes en Afhankelijkheid

Om te begrijpen waarom veel systemen van notariskantoren moeite hebben om de sprong naar orkestrerende AI (Niveau 4) te maken, moeten we kijken naar de manier waarop autonome AI afhankelijk is van data.

5.1 Etiket vs. Barcode

Voor Niveau 4 AI is absolute zekerheid over de brondata cruciaal. Op elke digitale map of elk document zit als het ware een etiket (de inhoud) en een barcode (de verborgen, harde gegevens zoals exacte ID's, timestamps en versienummers).

- ✓ **Wat de AI wél kan:** De AI leest met gemak de 'ingrediënten' op het etiket en snapt grofweg waar de map over gaat en welke partijen daarbij betrokken zijn.
- ✗ **Wat er misgaat als de barcode ontbreekt:** Als een softwareleverancier de toegang tot deze metadata (de barcode) beperkt of deze niet via de API meestuurt, mist de AI de absolute deterministische zekerheid over het bestand.

→ **Het gevolg:** De orkestrerende AI moet gaan gissen om zijn proces te voltooien. Dit vergroot de kans op fouten (hallucinaties) aanzienlijk. Ook loopt de AI vast bij het doorzetten van data naar de volgende stap in de keten, omdat de exacte systeem-identificer (de barcode) ontbreekt. Niveau 4 AI kan dus alleen foutloos orkestreren als de informatiedeuren naar het dossier en de dossier-informatie volledig openstaan en er geen metadata worden gegijzeld of achtergehouden.

5.2 Third-Party Risico's en de Grens van Lineaire Architectuur

Veel traditionele softwareleveranciers kiezen ervoor om geen AI-first-infrastructuur of een eigen LLM-intelligentie (het daadwerkelijke AI-model) te bouwen. Zij integreren tools van gespecialiseerde third-party AI-aanbieders in hun bestaande software. Dit is een logische marktbeving, maar het creëert wel extra ketenafhankelijkheid. Als de achterliggende AI-partij haar roadmap wijzigt, in compliance-problemen komt of de tarieven verhoogt, heeft dit direct invloed op het softwarepakket en daarmee op uw kantoor. De notaris wordt in dat model voor innovatie afhankelijk van de dynamiek tussen de softwareleverancier en derden.

Daarnaast stuit de integratie van deze externe third-party AI in bestaande systemen op een harde technologische grens. Zelfs de meest geavanceerde AI wordt door de architectuur van de software zélf beperkt tot maximaal Niveau 2 of 3. De traditionele software is immers lineair gebouwd; het is ontworpen om processen star en stap voor stap te verwerken. Dit rigide fundament is simpelweg niet geschikt voor de vloeibare, proactieve orkestratie die Niveau 4 AI vereist. Het systeem dwingt de AI feitelijk om zich te gedragen als een reactief hulpje, in plaats van een volwaardig orkest-leider.

Hoofdstuk 6

Door eNotaris www.enotaris.eu

*Botsen zij ogenschijnlijk met de Wna, de AVG en het
need-to-know-principe*

H6. Veiligheid en Compliance via de Paraplu-Architectuur

Hoe doorbreekt een kantoor deze AI- en data-lock-impasse op een veilige en gecontroleerde manier? Wanneer kantoren ervoor kiezen om niet uitsluitend te wachten op innovaties *binnen* hun gesloten systemen, kijken zij naar een onafhankelijke, lokaal beveiligde paraplu-architectuur (Niveau 4) die direct op hun eigen kantoordata functioneert.

Zodra externe software en AI-platformen echter rechtstreeks in bijvoorbeeld de centrale Microsoft SharePoint-omgeving (dossiermappen en folders) van het kantoor willen opereren, botsen zij ogenschijnlijk met de Wv2016, de AVG en het *need-to-know*-principe. Het *need-to-know*-principe is een beveiligingsconcept dat inhoudt dat werknemers en systemen alleen toegang krijgen tot de specifieke gegevens (dossiermappen en folders) en applicaties die ze strikt noodzakelijk nodig hebben om hun eigen taken uit te voeren.

6.1 Het Data-Schild en Lokale Pseudonimisering

Platformen die professioneel Niveau 4 aanbieden (zoals aiNotaris) lossen dit op met een geavanceerd, lokaal pseudonimisering-framework, ook wel het 'Data-Schild' genoemd. Dit framework functioneert als een beveiligde sluis binnen de eigen, vertrouwde IT-omgeving van het notariuskantoor.

Voordat documenten of queries naar het AI-model worden gestuurd, haalt het Data-Schild lokaal alle persoonsgegevens, BSN's, bankrekeningen, bedragen en overige gevoelige data eruit en vervangt deze door abstracte variabelen. De data wordt daarna versleuteld (encryptie). De externe AI redeneert vervolgens puur met deze geanonimiseerde, abstracte logica en stuurt een uitkomst terug. Binnen de eigen beveiligde IT-muren van het kantoor worden de data ontsleuteld en worden de originele persoonsgegevens weer door het Data-Schild aan het antwoord gekoppeld. De gevoelige data verlaat nooit de eigen digitale kantooromgeving.

Dit proces, in combinatie met strikte *Data Retention-afspraken* (waarbij de AI-provider de verzonden data slechts bewaart zolang het nodig is en nooit gebruikt voor het trainen van modellen), zorgt ervoor dat de notaris de tuchtrechtelijke controle te allen tijde stevig in handen houdt en voldoet aan de strenge KNB AI-Weegschaal.

Hoofdstuk 7

Door [aiNotaris www.aiNotaris.eu](http://aiNotaris.www.aiNotaris.eu)

*De KNB trekt die beveiliging nu steeds meer naar
de persoon van de notaris*

H7. De KNB als Katalysator

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) speelt in deze hele IT-dynamiek een complexe, maar cruciale dubbelrol. Enerzijds is de KNB de strenge bewaker van de notariële kernwaarden (veiligheid en geheimhouding), anderzijds fungeert zij steeds meer als promotor en *advocate* van de open infrastructuur die de 'alles-in-één'-silo's van softwareleveranciers tracht te doorbreken. De KNB stuurt de markt, bewust en onbewust, steeds verder richting de modulaire 'Best-of-Breed' en API-architectuur. Dit doen zij via vier krachtige pijlers:

1. KNB als API aanjager;
2. De push naar Identiteit;
3. Het 'Human-in-the-Loop'-principe;
4. Behouden van onafhankelijkheid

7.1 De Aanjager van API-standaarden

De KNB wordt door Europese en nationale wetgeving gedwongen om het notariaat te digitaliseren. Denk aan de Digitale Oprichting B.V. (DOBV) of de verdere uitrol van de Ketenintegratie Inschrijving Kadaster (KIK).

- **De impact:** Om deze digitalisering mogelijk te maken, worden er streng beveiligde knooppunten en API-standaarden ontwikkeld. Zij dwingen de traditionele softwareleveranciers om met deze open standaarden te communiceren. Als een softwareleverancier dit niet kan of weigert in te bouwen, kan de notaris zijn wettelijke taak niet meer uitvoeren.

7.2 Verschuiving naar 'Identiteits-Vertrouwen'

Zoals we eerder bespraken, leunde de keten de afgelopen decennia op de veiligheid van het afgesloten softwarepakket dat door traditionele softwareleveranciers werd aangeboden. De KNB trekt die beveiliging nu steeds meer naar de *persoon* van de notaris.

- **De impact:** Door de inzet van persoonlijke notariële beroepscertificaten en strikte authenticatie (zoals geavanceerde digitale handtekeningen), controleert de KNB aan de poort of de notaris de actie accordeert, ongeacht uit welk systeem die actie komt. Dit haalt de macht weg bij de traditionele softwareleveranciers en legt de basis voor de onafhankelijke Niveau 4 AI: zolang de AI-orquestrator de actie ter goedkeuring voorlegt aan de notaris (de *Human-in-the-Loop*), maakt het voor de KNB-infrastructuur niet meer uit of die actie direct uit een Zuidas-SharePoint komt of via een traditioneel softwarepakket wordt aangeboden.

7.3 Het afdwingen van de 'Human-in-the-Loop'

De KNB heeft keiharde tuchtrechtelijke grenzen getrokken: de notaris behoudt de regie, de *Belehrungspflicht* (informatieplicht) en de wilscontrole. Niveau 5 (volledig autonome besluitvorming door AI) is uitgesloten.

- **De impact:** Paradoxaal genoeg legitimeert deze strenge grens juist de inzet van Niveau 4 AI en modulaire systemen. Omdat de KNB eist dat de notaris altijd eindverantwoordelijk is en de controle houdt, is het argument van softwareleveranciers ("U moet in ons pakket blijven, want dat is veiliger") steeds minder houdbaar. Het kantoor móét namelijk zelf de regie hebben over de brondata (de *Source of Truth*) om die ambtelijke verantwoordelijkheid überhaupt te kunnen dragen.

7.4 Onafhankelijkheid en het gevaar van Lock-In

De KNB waarschuwt in bredere zin voor de kwetsbaarheid van het notariaat als het te afhankelijk wordt van slechts een paar softwareleveranciers. Een notaris is een onafhankelijk ambtsdrager. Als een notariskantoor zijn eigen data niet uit het IT-systeem of softwarepakket kan halen, er om wat voor reden dan ook niet volledig bij kan of gedwongen wordt bepaalde (AI-)diensten van één specifieke leverancier af te nemen, komt die onafhankelijkheid in het geding en kan men spreken van een zogenaamde lock-in. Door te sturen op universele data-uitwisseling via het eigen 'Notarieel Netwerk', probeert de KNB dit te voorkomen en de sector soeverein te houden.

Hoofdstuk 8

Door aiNotaris www.ainotaris.eu

*Hun enige operationele doel is veilige,
gestructureerde en real-time data-uitwisseling*

H8. De Rol van de Ketenpartners

Waar de KNB de transitie vanuit regelgeving (top-down) aanjaagt, wordt de noodzaak voor een open architectuur net zo hard afgedwongen door de bredere ecosysteem-partners van het notariaat (bottom-up). De ketenpartners, zoals het Kadaster, de Kamer van Koophandel, de Belastingdienst en banken via ECH, hebben geen enkel direct belang bij het in stand houden van de huidige gesloten softwarepakketten. Hun enige operationele doel is veilige, gestructureerde en real-time data-uitwisseling (*Straight-Through Processing*).

Wanneer de huidige, gevestigde softwareleveranciers in de rol van poortwachter deze datastroom blokkeren, vertragen of slechts ten dele ondersteunen, bouwt de keten simpelweg wegen óm die poortwachters heen. Zij onderzoeken en implementeren actief de onderstaande vier oplossingsrichtingen.

8.1 Sectorbrede API-Hubs en Open Standaarden

In plaats van exclusief, een-op-een te koppelen met slechts drie of vier grote notariële softwareleveranciers, stappen ketenpartners steeds meer over op open API-standaarden en centrale 'data-hubs' (zoals API-managementplatforms van de Rijksoverheid).

→ **De impact:** Specificaties worden openbaar gepubliceerd. Iedere partij die zich kwalificeert en aan de veiligheidseisen voldoet, mag direct inprikken. Dit doorbreekt het monopolie van traditionele softwareleveranciers. Het betekent dat in theorie elk kantoor, nieuwe tech-startup of zelfs de eigen IT-afdeling van een groot Zuidas-kantoor direct met het Kadaster of de KvK kan communiceren, zónder de verplichte tussenkomst van de traditionele softwareleverancier.

8.2 Directe integratie met Microsoft

De keten is zich er terdege van bewust dat het merendeel van de notariskantoren in de basis op een Microsoft-fundament draait. Grote (semi-)overheidsinstanties experimenteren daarom steeds vaker met het bouwen van standaard 'connectors' voor cloud-platformen als Microsoft Power Automate of Dataverse. Microsoft Power Automate en Microsoft Dataverse zijn twee krachtige, samenwerkende onderdelen van het Microsoft Power Platform. Kort gezegd is Dataverse de centrale opslagplaats voor alle bedrijfsgegevens, terwijl Power Automate de slimme robot is die processen en acties met die gegevens automatiseert.

- **De impact:** Wanneer het Kadaster een officiële Microsoft-connector aanbiedt, kan een notariskantoor de benodigde brondata direct vanuit het Kadaster naar de eigen SharePoint-omgeving (de dossiermappen of folders als de *Source of Truth*) trekken. De orkestrerende Niveau 4 AI kan de actie initiëren en hier vervolgens direct mee aan de slag gaan. Het traditionele softwarepakket als tussenstation is niet langer nodig en wordt in de informatiestroom overgeslagen (straight-through processing).

8.3 Actieve samenwerking met Cloud-Native 'Challengers'

Wanneer overheden en banken pilots draaien voor nieuwe digitale diensten, liepen zij in het verleden standaard naar de gevestigde softwareleveranciers. Tegenwoordig richten zij hun blik steeds vaker op wendbare 'Best-of-Breed'-startups en onafhankelijke lokale (Nederlandse) AI-ontwikkelaars.

- **De impact:** Deze cloud-native nieuwkomers kunnen in enkele weken de API-koppelingen bouwen waar traditionele spelers soms jaren over doen. Door succesvolle pilots te draaien met deze nieuwe spelers legitimeert en stimuleert de keten proactief de overstap van het notariaat naar een 'Best-of-Breed'-model en maakt de markt aantrekkelijk voor nieuwe, innovatieve toetreders en startups van eigen bodem.

8.4 De Identiteit naar de Notaris (in plaats van de software)

In lijn met de visie van de KNB (zoals besproken in hoofdstuk 7), vertrouwde de keten in het verleden hoofdzakelijk op de veiligheid van het afgeleverde bericht via een specifiek softwarepakket. Dit verandert razendsnel door nationale ontwikkelingen rond digitale identiteiten (eIDAS 2.0, eHerkenning en geavanceerde beroepscertificaten).

PKIoverheid beroepscertificaat

Het digitale paspoort voor erkende beroepen

Een PKIoverheid beroepscertificaat is speciaal voor beroepen, zoals gerechtsdeurwaarders, notarissen en accountants. Dit certificaat bevestigt je identiteit en bevoegdheid om je werk te doen.

Met een beroepscertificaat zet je rechtsgeldige gekwalificeerde handtekening, log je veilig in en vraag je makkelijk een eHerkenningsmiddel niveau 4 (eH4) aan. Het certificaat is een veilige communicatie met onmisbaar met de overheid of andere partijen. Jij werkt veilig, wij regelen de rest.

Bekijk onze opties

→ **De impact:** De authenticatie aan de kant van de overheid verschuift van de vraag 'Welk IT-systeem stuurt dit?' naar 'Welke beëdigde notaris stuurt dit?'

De kern van de externe druk: De keten kijkt niet naar de ontwikkeling van wéér een nieuw 'alles-in-één'-notarieel pakket, maar richt zich op de bouw van *universele stekkerdozen* waarmee data eenvoudig, snel en vooral veilig kan worden uitgewisseld en gedeeld.

Hoofdstuk 9

Door afdelings www.aandarts.eu

*Het vormt echter niet langer de bottleneck voor het
actieve werkproces*

H9. Best-of-Breed en de Financiële Impact

Het duurzaam oplossen van de werkdruk en het efficiënt inzetten van AI liggen niet in het toevoegen van wéér een losstaande knop aan de huidige software of nog een icoon op het scherm van de medewerker. Het vergt een aanpassing in de IT-strategie, gestimuleerd door de open architectuur-richtlijnen van de sector zelf en de druk van ketenpartners. Vooruitstrevende kantoren omarmen in toenemende mate de 'Best-of-Breed'-strategie.

Zij stappen af van de gedachte dat één 'alles-in-één'-aanbieder de volledige kantoorautomatisering optimaal kan en moet verzorgen. Zij zien in dat de mogelijke lock-in van of door dergelijke systemen vandaag, en zeker in de nabije toekomst, een belemmering vormt voor hun operationele flexibiliteit.

9.1 De 'Source of Truth'

Binnen deze strategie plaatsen kantoren hun actieve, dagelijkse werkstromen (de dossierrmappen en folders in SharePoint) in een moderne cloud-omgeving (zoals Microsoft Azure). Deze omgeving fungeert volledig zelfstandig als de centrale bron van waarheid (*Source of Truth*). Bovenop deze eigen data-laag plaatsen zij de onafhankelijke AI-orquestrator die processen van intake tot akte feilloos begeleidt.

9.2 De Nieuwe Rol voor het Vertrouwde Systeem

Dit betekent geenszins dat de vertrouwde softwareleveranciers of IT-beheerders moeten wijken. Binnen de 'Best-of-Breed'-gedachte zouden de traditionele softwarepakketten simpelweg hun vertrouwde kernrol terugkrijgen: die van de veilige digitale kluis. U zou ze aan het einde van de rit kunnen inzetten voor zaken waarin zij excelleren: de definitieve archivering, de complexe KIK-indieningen en het beheer van de derdengeldenrekening. Het vormt in deze hypothese dan niet langer de bottleneck voor het actieve werkproces. Uiteraard liggen de exacte invulling en de toekomstige rol van de vertrouwde softwareleveranciers of IT-beheerders geheel bij deze spelers zelf.

9.3 Operationele en Financiële ROI

Deze verschuiving raakt niet alleen het werkgeluk en de werkdruk (productiviteit) van de medewerkers en de efficiëntie van het proces, maar ook de financiële flexibiliteit van het kantoor. Door actieve processen via een overkoepelende, cloud-native (AI-)architectuur op SharePoint-dossierrmappen en folders te laten plaatsvinden, kunnen kantoren op de langere termijn hun afhankelijkheid van zware, kostbare lokale infrastructuur of dure (Citrix) werkpleklicenties afbouwen. Investeren in een slimme, modulaire AI-architectuur betaalt zich niet alleen terug in direct bespaarde uren, maar draagt ook bij aan een beduidend lichter en flexibeler IT-budget.

Conclusie

*Kantoren vinden daadwerkelijk verlichting door de
regie over hun data en hun IT-fundament terug te
pakken*

Conclusie: Regie, Visie en Strategie

Aan het begin van dit deze whitepaper stonden we stil bij de constatering dat het notariaat zich momenteel in een onhoudbare dynamiek bevindt. De aanhoudende werkdruk en het oplopende personeelstekort dwingen notariskantoren tot fundamentele keuzes om de continuïteit te waarborgen. Het antwoord op deze uitdagingen ligt niet uitsluitend in de zoektocht naar schaars personeel, noch in het toepassen van reactieve AI-oplossingen op verouderde systemen die daar architectonisch niet voor zijn ontworpen.

Daarnaast is deze technologische transitie inmiddels geen vrijblijvende interne keuze meer, maar een harde externe noodzaak. Ketenpartners en de KNB sturen onmiskenbaar aan op open API-standaarden, *Straight-Through Processing* en authenticatie op basis van de persoonlijke identiteit van de notaris. Wie vast blijft zitten in gesloten 'alles-in-één'-silo's van traditionele softwareleveranciers, lijkt vooralsnog op termijn simpelweg de aansluiting met het notariële ecosysteem te missen.

Notariskantoren vinden daadwerkelijk verlichting door de regie over hun brondata en IT-fundament terug te pakken (datasoevereiniteit). Door de dagelijkse werkstromen te verplaatsen naar een open, cloud-native omgeving (Best-of-Breed), ontstaat er fundamentele ruimte om proactieve, orkestrerende AI (Niveau 4) en cloud-native software in te zetten. Binnen deze modulaire architectuur blijft de veiligheid onwrikbaar gewaarborgd: dankzij technologieën zoals lokale pseudonimisering (het Data-Schild), versleuteling van data en de toepassing van het *Human-in-the-Loop*-principe voldoet het kantoor feilloos aan de strenge Wna- en AVG-eisen.

Deze strategische verschuiving creëert directe operationele zuurstof. Een AI-orkestrator elimineert de foutgevoelige copy-paste-cultuur en verlaagt de administratieve last, waardoor uw team de focus volledig kan terugverleggen naar de juridische kern en de cliëntrelatie. Bovendien positioneert u zich als een uiterst aantrekkelijke, moderne werkgever voor jong toptalent dat verwacht met de modernste technologie te kunnen werken.

Voor notariskantoren die de capaciteitsproblemen en werkdruk structureel willen aanpakken, vereist dit leiderschap en een heldere visie. De keuze om de regie terug te eisen, het fundament te moderniseren en een open, kritisch gesprek over de technologische realiteit te voeren, begint vandaag.

5 Overwegingen

Door aInotaris www.aInotaris.eu

*Dit vergt allereerst voor velen een fundamentele
mindsetverandering*

Vijf Strategische Overwegingen

Voordat u het gesprek aangaat met uw externe IT-beheerder, begint de transitie naar een efficiënt, toekomstbestendig kantoor met interne overwegingen en besluitvorming. Wat is er nodig om tot een 'Best-of-Breed'-strategie te komen?

Dit vergt allereerst voor velen een fundamentele mindsetverandering. Gebruik onderstaande vijf vragen om binnen het kantoor de neuzen in dezelfde richting te krijgen:

1. Visie en Eigenaarschap (De Regie):

Accepteren wij de aanhoudende werkdruk en de status quo van onze huidige IT-systemen, of zijn wij bereid om actief de regie terug te pakken, ongeacht of dit een breuk met het verleden betekent?

- **Het doel:** Het doorbreken van de afwachtende houding. Innovatie begint bij de erkenning dat het notariskantoor zélf aan het stuur zit, niet de softwareleveranciers. Deze vraag dwingt de verantwoordelijken, partners of het bestuur om de verantwoordelijkheid voor de operationele druk te claimen en creëert het mandaat om daadwerkelijk strategisch in te grijpen.

2. Het 'Alles-in-één'-dogma (De Architectuur)

Zijn wij mentaal klaar om de illusie van het perfecte, allesomvattende softwarepakket los te laten? Durven wij te kiezen voor de vrijheid: de vrijheid om objectief en met een kritische blik naar onze eigen processen te kijken en te onderzoeken welke onafhankelijke instrumenten (Best-of-Breed) het beste passen bij onze wensen en eisen?

- **Het doel:** Het wegnemen van de angst voor versnippering. Eén systeem kan onmogelijk op alle fronten de beste zijn. Dit bereidt het kantoor voor op de nieuwe realiteit: een modulaire ecosysteem is in 2026 niet 'rommelig'; het is vandaag de dag de enige architectuur die garandeert dat u wendbaar blijft.

3. Datasoeveriniteit (Het Fundament)

Zijn wij bereid om, waar nodig, te investeren in een eigen, volledig onafhankelijke data-omgeving (zoals Microsoft SharePoint/Azure) als leidende bron van waarheid, zodat onze data nooit meer 'opgesloten' zit in het systeem van één of meer softwareleveranciers?

- **Het doel:** Bewustwording creëren over de werkelijke waarde van het kantoor: de brondata. Zolang uw data exclusief in de database van een softwareleverancier staat, bent u afhankelijk. Door een eigen datakluis in te richten, koopt u uw onafhankelijkheid terug en bepaalt u zelf welke software en AI-niveaus u daarop aansluit.

4. De Relatie met de IT-Beheerder (De Infrastructuur)

Durven wij het kritische, strategische gesprek met onze huidige IT-beheerder (MSP) aan te gaan? Zijn we bereid om hen uit te dagen op het gebied van cloud-native innovatie, zelfs als dit betekent dat we hun traditionele verdienmodel rondom zware lokale servers of Citrix-omgevingen afbouwen?

- **Het doel:** Het bespreekbaar maken van mogelijk botsende belangen. IT-beheerders verdienen vaak structureel aan complexe infrastructuur, terwijl veel hedendaagse software en moderne AI juist lichtgewicht en cloud-native zijn. Deze overweging zorgt ervoor dat u alert blijft op beheeradviezen van de IT-beheerder.

5. Aantrekkelijk Werkgeverschap (Het Einddoel):

Zien wij onze IT-strategie louter als een noodzakelijke kostenpost, of beschouwen we het vanaf vandaag als een instrument om jong toptalent aan te trekken en als middel om onze huidige, zwaarbelaste medewerkers te ontlasten en gezond en gemotiveerd te houden?

- **Het doel:** IT herpositioneren van kostenpost naar cruciaal HR-instrument. Het grootste bedrijfsrisico voor een notariskantoor is momenteel het verlies van personeel door trage, frustrerende en overgecompliceerde systemen. Dit benadrukt dat investeren in moderne software en intuïtieve AI de ultieme manier is om als kantoor te overleven en nieuw talent te binden.

10 Vragen

Door aInotaris www.aInotaris.eu

Om een weloverwogen, strategische keuze te maken, is transparantie cruciaal

Tien Vragen voor het gesprek met uw Leverancier

Zodra de interne visie helder is en u de markt gaat verkennen, kenmerkt de huidige markt zich door veelbelovende marketingtermen. Om een weloverwogen, strategische keuze te maken, is transparantie cruciaal.

Het doel van onderstaande vragenlijst is niet om een specifieke route af te dwingen, maar om een open dialoog met uw (toekomstige) softwareleverancier te voeren. Door deze tien vragen te stellen, creëert u helderheid over wat het in de dagelijkse praktijk daadwerkelijk kan, hoe de architectuur is opgebouwd en of het aansluit bij uw eigen strategische en financiële visie.

THEMA 1: FUNDAMENT & ARCHITECTUUR (DE BASIS)

1. Ware Cloud of 'Fake Cloud' (Cloud-Native vs. Lift-and-Shift)

"Is uw cloud-oplossing fundamenteel vanaf de grond af nieuw gebouwd voor de cloud (cloud-native), of betreft het een verplaatsing van uw bestaande software naar een externe (door u beheerde) webserver (lift-and-shift)?"

→ **De overweging:** Hiermee ontmaskert u 'cloud-washing'. Wanneer de software simpelweg naar een datacenter wordt verplaatst, behoudt u de starre beperkingen van vroeger en mist u de flexibiliteit die moderne API's en proactieve AI vereisen.

2. Het Technologische Fundament (De AI-Architectuur)

"Kunt u toelichten hoe de AI is verankerd in de architectuur? Is het een toegevoegde functionaliteit op het bestaande (relationele) bronsysteem, of is de onderliggende structuur specifiek gebouwd voor dynamische AI-processen?"

→ **De overweging:** Bestaande relationele (stap-voor-stap) databases kennen natuurlijke en harde grenzen bij geavanceerde AI-toepassingen. Het dwingt AI zich vaak 'dommer' en reactiever te gedragen dan wenselijk is voor ware orkestratie.

THEMA 2: DATA & AI FUNCTIONALITEIT (DE PRAKTIJK)

3. Datasoevereniteit en Toegankelijkheid (De Metadata)

"In hoeverre stelt uw systeem, naast de zichtbare documenten, ook de onderliggende metadata en systeemstatussen beschikbaar via een open API voor koppelingen met andere applicaties?"

- **De overweging:** Hiermee toetst u of het systeem zich leent voor een open ecosysteem. Als essentiële metadata (de 'barcode') niet gedeeld wordt, beperkt dit de mogelijkheid om in de toekomst met gespecialiseerde externe AI-tools te werken.

4. Werkwijze van de AI (Reactief of Proactief)

"Hoe wordt de AI binnen het systeem geactiveerd? Is dit primair een handmatige handeling per taak (bijv. een druk op een knop of prompt), of kan het systeem zelfstandig processen herkennen en autonoom een keten van acties starten?"

- **De overweging:** Dit verduidelijkt of u investeert in een AI voor specifieke taken (Niveau 2 of 3) of in een overkoepelende orkestrator (Niveau 4). Beide kunnen waardevol zijn, zolang uw verwachtingen maar aansluiten bij de daadwerkelijke functionaliteit en uw wensen ten aanzien van AI.

5. Third-Party AI (Supply Chain Afhankelijkheid)

"Bouwt en/of beheert u het onderliggende AI-instrument of de architectuur volledig in-house, of bent u afhankelijk van derden (Third-Party AI-aanbieders)? Hoe beschermt uw contract ons tegen onverwachte prijswijzigingen of wijzigingen in de roadmap van derden?"

- **De overweging:** Dit legt de kwetsbaarheid van de toeleveringsketen bloot. Als uw softwareleverancier primair een 'doorgeefluik' is voor een externe AI-aanbieder, heeft u als notariskantoor beperkte controle over de uiteindelijke intelligentie en de langetermijncosten.

6. Huidige Beschikbaarheid (Praktijk vs. Roadmap)

"Zijn de AI-functionaliteiten die we vandaag bespreken momenteel al volledig operationeel in de dagelijkse productie bij andere kantoren, of bevinden deze zich op dit moment in een ontwikkel- of pilotfase?"

- **De overweging:** Helderheid hierover voorkomt dat u uw capaciteitsplanning baseert op oplossingen die pas over langere tijd beschikbaar zijn ('vaporware'). Het helpt u om bij uw medewerkers realistische verwachtingen te scheppen.

THEMA 3: INTEGRATIE & ECOSYSTEEM (DE VERBINDING)

7. Systeemintegratie en het Interne Ecosysteem

"Is de AI-functionaliiteit ontworpen om uitsluitend binnen de interface van uw eigen softwarepakket te functioneren, of kan het ook naadloos interacteren met onze eigen applicaties, zoals Microsoft 365 (Outlook, Word)?"

- **De overweging:** Dit geeft inzicht in de visie van de softwareleverancier: werken zij primair aan een 'alles-in-één'-omgeving (silo), of faciliteren zij een modulaire, open inrichting waarin u uw eigen kantoordata centraal kunt stellen?

8. Ketenintegratie en Open Standaarden (De Buitenwereld)

"Hoe faciliteert uw systeem de directe, real-time data-uitwisseling (Straight-Through Processing) met ketenpartners zoals het Kadaster en de KVK? Ondersteunt u actief open API-standaarden, of zijn wij hiervoor uitsluitend afhankelijk van uw eigen, gesloten koppelingen?"

- **De overweging:** De KNB en ketenpartners eisen een 'open' architectuur. Als het systeem een gesloten poortwachter blijft, loopt u het risico de aansluiting bij sectorbrede innovaties te missen en uw efficiëntie te belemmeren.

THEMA 4: RANDVOORWAARDEN (COMPLIANCE & ROI)

9. Dataveiligheid en Privacy (Wna & AVG)

"Hoe waarborgt uw oplossing dat persoonsgegevens uit onze cliëntendossiers niet worden gedeeld met de onderliggende (externe) LLM-modellen? Werkt u bijvoorbeeld met lokale pseudonimisering en Data Retention-contracten?"

- **De overweging:** Dit is essentieel voor uw tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid. Een solide uitleg over dataminimalisatie helpt u aan te tonen dat uw kantoor voldoet aan de strenge richtlijnen van de KNB AI-Weegschaal.

10. Financiële ROI en Lokale IT-Infrastructuur

"Stelt de implementatie van uw nieuwe oplossing ons in staat om op termijn afscheid te nemen van kostbare, zware lokale IT-infrastructuur (zoals Citrix- of Remote Desktop-servers), of blijven wij hiervan afhankelijk voor het gebruik van uw software?"

- **De overweging:** Echte cloud-native oplossingen draaien lichtgewicht via een browser. Als het systeem zware lokale infrastructuur blijft vereisen, snijdt u zich financieel niet los van de mogelijke vendor lock-in met uw IT-beheerder en softwareleverancier en mist u hierdoor mogelijk een aanzienlijke structurele kostenbesparing.

Over aiNotaris

notaris

Door aiNotaris www.ainotaris.eu

Over aiNotaris

Wij hebben geavanceerde sectorspecifieke AI-software (Niveau 4 Orkestrerende AI) ontwikkeld, exclusief ontworpen voor de dagelijkse praktijk van het Nederlandse notariaat. Het platform dient als een actieve 'digitale collega' (via [aiAssistant](#) en [aiExpert](#)) die uw team digitaal ondersteunt in het volledige proces: vanaf de intake tot aan het passeren, en dat vanuit één scherm.

Hiermee helpen wij vandaag notariskantoren capaciteitsproblemen op te lossen en de werkdruk te verlagen. Onze AI analyseert complexe dossiers, signaleert juridische risico's, zoekt razendsnel in actuele jurisprudentie en stelt autonoom conceptakten en clausules op. Door slimme automatisering elimineren we de vele handmatige, herhalende stappen, zoals het overtypen en het gesleep met bestanden, uit uw workflow. Ons vertrekpunt is daarbij onwrikbaar: de AI is de intelligente navigator, maar u bent en blijft de piloot. Wij leveren geen "zwarte doos" die buiten uw zicht beslissingen neemt, maar transparante intelligentie met keiharde, controleerbare bronvermeldingen (citaten) naar het originele dossier of de wetgeving.

Veiligheid, Privacy en Datasoevereiniteit

Wij combineren de rekenkracht van AI met de absolute discretie van het notariële ambt. U kunt zich immers geen Wna- of AVG-risico's veroorloven. Daarom is [aiNotaris ISO 27001-gecertificeerd](#) en rusten wij op een 100% private EU-infrastructuur die de datasoevereiniteit bij u houdt.

- **Het Data-Schild:** Onze technologie filtert en anonimiseert privacygevoelige gegevens (zoals namen, adressen en BSN's) lokaal via encryptie voordat de AI deze verwerkt.
- **Geen AI-training:** Uw data (zelfs in geanonimiseerde vorm) worden door ons nooit gebruikt om publieke AI-modellen (zoals ChatGPT) te trainen. Wat in uw kantoor gebeurt, blijft in uw kantoor.
- **Geen Lock-in:** Wij bouwen geen gesloten systemen om uw brondata in te gijzelen. aiNotaris functioneert als een slimme, flexibele laag direct bovenop uw eigen, veilige Microsoft-omgeving.

Verantwoording

Als ontwikkelaar van notariële AI-software hebben wij vanzelfsprekend een commercieel belang. Echter, het primaire doel van deze whitepaper is emancipatie. We hebben geprobeerd de IT-mist te laten optrekken en het jargon af te breken door de markt kritisch te observeren. Niet om u een systeem of een keuze op te dringen, maar om u als notaris-ondernemer inzicht en kennis te geven om een geïnformeerde en kritische opdrachtgever te zijn of te worden, *ook naar ons toe*. Wij leggen de technische en strategische realiteit in begrijpelijke taal op tafel, zodat u, op zijn minst, de eerste stappen kunt zetten naar het terugkrijgen van de volledige regie over uw kantoordata.

De keuze is vervolgens aan u.

Geraadpleegde Bronnen

Advocatie - <https://www.advocatie.nl/nieuws/ledenbestand-knb-groeit-aantal-notarissen-en-kantoren-daalt/>
Advocatie - <https://www.advocatie.nl/nieuws/notariaat-passeert-recordaantal-akten-in-2025/>
Advocatie - <https://www.advocatie.nl/ opinie-en-blogs/opinie-de-notaris-als-regisseur-van-de-goede-scheiding/>
aiNotaris - <https://ainotaris.eu/>
aiNotaris - <https://ainotaris.eu/aiassistent/>
aiNotaris - <https://ainotaris.eu/aiexpert/>
aiNotaris - <https://ainotaris.eu/iso27001/>
AIS eLibrary - <https://aisel.aisnet.org/amcis2013/AdoptionOfIT/GeneralPresentations/5/>
AkteAI - <https://www.akteai.nl/>
Aneo - <https://www.aneo.eu/en/blog/cloud-souverain-cloud-de-confiance>
Baker McKenzie - <https://www.bakermckenzie.com/en/insight/publications/resources/product-risk-radar-articles/eu-regulation-on-ai>
Bestacking - <https://bestacking.com/partner/>
Boomportaal - https://www.boomportaal.nl/tijdschrift/MvO/MvO_2452-3135_2025_011_007_005
CRA - https://cra.org/crn/2008/03/data-intensive_computing/
De Clercq Advocaten en Notariaat - <https://declercq.com/blogs/de-5-opvallendste-beveiligingseisen-uit-de-knb-gedragscode>
De Clercq Advocaten en Notariaat - <https://declercq.com/blogs/een-omvangrijke-securityklus-voor-de-notaris>
Donna James - <https://www.donnajames.nl/ai-voor-het-notariaat>
eIDAS 2.0 - <https://www.european-digital-identity-regulation.com/>
ENISA - <https://www.enisa.europa.eu/topics/cloud-and-big-data/good-practice-guide-for-securely-deploying-governmental-clouds-annex>
ETUC - https://www.etuc.org/sites/default/files/2021-06/Guidelines_digital%20tools%20Directive%20EN.pdf
EU AI Act - <https://artificialintelligenceact.eu/ai-act-explorer/>
EU AI Act - <https://artificialintelligenceact.eu/article/113/>
EU AI Act - <https://artificialintelligenceact.eu/implementation-timeline/>
EU AI Act - <https://artificialintelligenceact.eu/the-act/>
EU Richtlijn - <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1151/oj/eng>
EUR-Lex - <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng>
EUR-Lex - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401689
EuroCloud - <https://eurocloud.org/news/article/gaia-x-european-sovereign-cloud-guidelines-unveiled/>
European Parliament - https://artificialintelligenceact.eu/wp-content/uploads/2024/04/TA-9-2024-0138_EN.pdf
European Parliament - <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/package-upgrading-the-single-market-strategy/file-digital-technologies-in-company-law>
European Parliament - <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20230601STO93804/eu-ai-act-first-regulation-on-artificial-intelligenceEversheds Sutherland>
- <https://www.eversheds-sutherland.com/en/finland/insights/use-of-digital-tools-and-processes-in-company-law>
Fidacta - <https://fidacta.ai/>
Gartner - <https://www.gartner.com/en/articles/ai-first>
Gartner - <https://www.gartner.com/en/articles/ai-impact-on-jobs>
Gartner - <https://www.gartner.com/en/articles/ai-workforce>
Gartner - <https://www.gartner.com/en/articles/hype-cycle-for-artificial-intelligence>
Gartner - <https://www.gartner.com/en/articles/when-not-to-use-generative-ai>
GitHub - <https://github.com/KadasterAA/Aktemodellen>
Google Blog - <https://googleblog.blogspot.com/2008/02/supporting-cluster-computing-in.html>
ICT Concept - <https://www.ict-concept.nl/>
ICTRecht - <https://www.ictrecht.nl/gedragscode-informatiebeveiliging-notariaat>
Infosys - <https://www.infosys.com/iki/perspectives/4in1-method-better-cloud.html>
Kadaster - <https://www.kadaster.nl/zakelijk/registraties/inschrijving/over-kik/kik-voorbeeldakten>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/nieuws/ai-weegschaal-helpt-notariaat-ai-veilig-gebruiken/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/nieuws/alles-wat-u-moet-weten-over-ai-in-een-overzicht/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/nieuws/gedragscode-informatiebeveiliging/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/nieuws/kadaster-mede-dankzij-notariaat-goed/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/nieuws/laatste-stap-gedragscode/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/nieuws/praktische-vragen-gebruik-ai/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/nieuws/stap-3-gedragscode-informatiebeveiliging/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/nieuws/subsidie-beschikbaar-informatie/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/notariaat-magazine/2021/notariaat-magazine-nr-3-mei-2021/dobv-bedrijfsvoering-modern-hulpmiddel/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/notariaat-magazine/2022/notariaat-magazine-nr-8-december-2022/onderzoek-radoud-universiteit/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/notariaat-magazine/2025/notariaat-magazine-nr-1-februari-2025/digitale-oprichting-bv-ervaringen-na-een-jaar/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/notariaat-magazine/2026/notariaat-magazine-nr-3-mei-2026/bewust-onbekwaam-in-een-digitale-wereld/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/notariaat-magazine/2026/notariaat-magazine-nr-3-mei-2026/geen-concurrent-maar-nieuwe-collega/>
KNB - <https://www.knb.nl/actueel/notariaat-magazine/2026/notariaat-magazine-nr-3-mei-2026/kan-de-notaris-digitalisering-overlaten-aan-ict-ers/>
KNB - <https://www.knb.nl/ons-beroep/digitaal-werken/>
KNB - <https://www.knb.nl/ons-beroep/digitaal-werken/artificiele-intelligentie/>
KNB - <https://www.knb.nl/ons-beroep/digitaal-werken/artificiele-intelligentie/ai-geletterdheid/>
KNB - <https://www.knb.nl/ons-beroep/digitaal-werken/digitale-dienstverlening/digitaal-oprichten-bv/>
KNB - <https://www.knb.nl/ons-beroep/digitaal-werken/digitale-veiligheid/>
KNB - <https://www.knb.nl/over-knb/organisatie/algemene-ledenvergadering/>
KNB - <https://www.knb.nl/over-knb/organisatie/ledenraad/>
KNB - https://www.knb.nl/publish/pages/12689/bijlage_bij_ai-weegschaal.pdf
KNB - https://www.knb.nl/publish/pages/13067/wodc-rapport-staat-van-het-notariaat-deel_ii.pdf
KPN - <https://www.kpn.com/zakelijk/pki-certificaten/beroepscertificaat>
LearnLLM - <https://learnllm.nl/ai-adoptie/notariaat/>
Lexquire - <https://lexquire.nl/het-notariaat-in-het-digitale-tijdperk-oprichting-bv-2-0/>
Maes Notarissen - <https://maesnotarissen.nl/oplossingen-om-het-notariaat-weer-vlot-te-trekken>
Medium - <https://mirihana.medium.com/importance-of-cloud-computing-838e9b16d768>
Mr. Online - <https://www.mr-online.nl/notarissen-boerden-goed-in-tweede-kwartaal-2025-7-procent-meer-aktes/>
NevilleHobson.com - <https://nevillehobson.com/2008/08/28/notables-in-the-2008-gartner-hype-cycle/>
Nextlegal - <https://www.nextlegal.nl/>
Nieuw Notariaat - <https://nieuwnotariaat.nl/>

NIH - <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11624493/>
 Nobilex - <https://nobilex.nl/>
 Notarisdossier - <https://www.notarisdossier.nl/>
 NSF - <https://www.nsf.gov/funding/opportunities/clue-cluster-exploratory/503270/nsf08-560>
 NSF - <https://www.nsf.gov/science-matters/pocket-sized-progress-smartphones-nsf-innovations>
 NVAIR - <https://nvair.nl/ai-in-de-rechtspraak-balans-tussen-efficientie-en-rechtvaardigheid/>
 Onited - <https://www.onited.com/>
 Oprichten BV - <https://www.oprichtenbv.nl/online-bv-oprichten>
 Overheid (Wna) - <https://wetten.overheid.nl/1.3:c:BWBR0010388&g=2023-11-16&z=2025-12-06>
 Overheid (Wna) - <https://wetten.overheid.nl/BWBR0010388>
 PKIoverheid - <https://www.pkipartners.nl/pkioverheid-toepassingen-informatie/>
 Praktizijns-Societeit - <https://www.praktizijn.nl/blog/2023/06/23/aanwinsten-tijdschriftartikelen-week-25/>
 Proactive Report - <http://proactivereport.com/gartner-hype-cycle-for-emerging-technologies/>
 Quantaris - <https://quantaris.nl/>
 Radboud Universiteit - <https://repository.ubn.ru.nl/handle/2066/293525>
 Reliable IT - <https://reliable-it-services.nl/>
 ResearchGate - https://www.researchgate.net/figure/State-of-cloud-computing-on-Gartner-hype-cycle-from-2008-2014_fig1_317173466
 ScholarWorks - <https://scholarworks.waldenu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1059&context=facpubs>
 Sdu - <https://www.sdu.nl/content/hoer-ver-reikt-de-belehrungspflicht-van-de-notaris>
 Springleaf - <https://springleaf.nl/hyperautomationplatform/notariaat>
 Sumsub - <https://sumsub.com/blog/eidas-europe/>
 Telecoms - <https://www.telecoms.com/public-cloud/orange-confirms-cloudwatt-acquisition>
 Tracxn - https://tracxn.com/d/companies/cloudwatt/_zw20_2EFXqwUXiQDp0KSgFQS-qfOx1xhb4yyPdh5hKM
 Van Brug - <https://www.vanbrug.nl/>
 Van Brug - <https://www.vanbrug.nl/informatieveiligheid>
 Visma Sign - <https://vismasign.com/blog/eidas-2-0-what-do-you-need-to-know/>
 Wikipedia - https://en.wikipedia.org/wiki/Artificial_Intelligence_Act
 Wikipedia - https://en.wikipedia.org/wiki/Cluster_Exploratory
 Wikipedia - [https://en.wikipedia.org/wiki/Regulation_\(EU\)_2024/1183](https://en.wikipedia.org/wiki/Regulation_(EU)_2024/1183)
 Your.Cloud - <https://your.cloud/nl/>

notaris

by Third Rule B.V.

Oude Kerkstraat 4

6325 EE Berg en Terblijt

 info@ainotaris.eu

 www.ainotaris.eu

ISO 27001:2022
ISO IEC CERTIFIED

